

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра менеджменту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Гарант освітньої програми

В.М. М. А. Вуйченко

“31” 08 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Інтелектуальна власність»

Освітній рівень: Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 073 «Менеджмент»

Освітня програма: «Менеджмент»

Факультет: Менеджменту

Умань – 2022 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність» для здобувачів вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент» освітньої програми «Менеджмент». - Умань: Уманський НУС, 2022. 11 с.

Розробник: доцент, д.е.н., доцент кафедри менеджменту

Вуйченко М. А. Вуйченко М. А.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри менеджменту

Протокол від « 31 » 08 2022 року № 1 .

Завідувач кафедри Новак І. М. Новак І. М.

« 31 » 08 2022 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету менеджменту

Протокол від « 31 » 08 2022 року № 1 .

Голова Гоменюк М. О. (Гоменюк М. О.)

« 31 » 08 2022 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 4,0	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Вибіркова
Модулів - 1 Змістових модулів - 2	Спеціальність 073 «Менеджмент»	Рік підготовки: 1-й
Загальна кількість годин – 120		Семестр 2-й
	Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 4 самостійної роботи студента - 4	Лекції
20 год.		
Практичні заняття		
24 год.		
Самостійна робота		
	Освітній рівень: Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти	76 год.
	Освітня програма: «Менеджмент»	Вид контролю: екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Головною метою вивчення дисципліни «Інтелектуальна власність» є формування у здобувачів вищої освіти загальних та фахових компетенцій для успішного здійснення професійної діяльності у сфері менеджменту, поглиблене вивчення відносин щодо створення та обігу об'єктів інтелектуальної власності, тверде опанування правового механізму їх регулювання, отримання необхідних навиків кваліфікації результатів творчої діяльності, та захисту майнових та особистих немайнових прав авторів та володільців як в Україні так і за її межами.

Завданням вивчення дисципліни «Інтелектуальна власність» є вивчення системи авторського права та інтелектуальної власності в Україні; ознайомлення з чинним українським та міжнародним законодавством стосовно авторського права та інтелектуальної власності; набуття навичок роботи з нормативними актами; застосування набутих знань у вирішенні практичних питань у сфері авторського права та інтелектуальної власності.

Місце дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти: вивчення дисципліни «Інтелектуальна власність» базується на загальних та професійних знаннях, отриманих під час засвоєння таких дисциплін як: «Філософія науки», «Педагогіка та методика викладання економічних дисциплін», «Методологія та організація наукових досліджень», «Сучасні теорії менеджменту»; вивчається паралельно з дисциплінами «Іноземна мова в наукових дослідженнях та ділових комунікаціях», «Інформаційні технології в науковій діяльності», «Управління розвитком бізнесу»; є однією з базових при вивченні дисциплін: «Глобальний менеджмент», «Стратегічне управління інноваційним розвитком», «Сучасні концепції ефективного управління ресурсами», «Управління науковими проектами», «Ризик-менеджмент в наукових проектах», «Прогнозування і моделювання», «Управління знаннями», «Менеджмент бізнес-процесів», та інш.

Навчальна дисципліна зорієнтована на набуття таких **компетентностей:**

інтегральної:

- здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у галузі управління та адміністрування, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики, застосовувати новітні методології наукової та педагогічної діяльності, здійснювати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

загальних:

- здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність працювати в міжнародному контексті;
- оволодіння загальнонауковими компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду;
- здатність до критичного мислення генерування нових складних ідей, аналізу та синтезу цілісних знань.

спеціальних (фахових):

- здатність ініціювати, розробляти, реалізовувати та управляти науковими проектами у менеджменті і дотичних до нього міждисциплінарних напрямках, застосовувати сучасні інформаційні технології у науковій діяльності, управлінні науковими проектами та /або складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності;
- здатність обґрунтовано обирати та використовувати методи та інструменти наукових досліджень у сфері менеджменту;
- здатність до впровадження результатів власних досліджень у сфері менеджменту.

Програмні результати вивчення дисципліни «Інтелектуальна власність»:

- застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи;
- розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику у галузі управління та адміністрування і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми в менеджменті, проводити наукові дослідження, оприлюднювати результати та здійснювати їх впровадження з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, етичних, економічних, екологічних та правових аспектів;
- глибоко розуміти загальні принципи та методи управлінських наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері менеджменту та у викладацькій практиці;
- демонструвати навички самостійного виконання наукового дослідження, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, оцінювати результати автономної роботи і нести відповідальність за особистий професійний розвиток та навчання інших.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Система правової охорони інтелектуальної власності

Тема 1. Поняття про право інтелектуальної власності

Поняття інтелектуальної власності (ІВ). Майнове право. Особисте немайнове (або моральне) право. Місце та роль інтелектуальної власності у світовому економічному розвитку. Всесвітня декларація інтелектуальної власності. Інновація. Складові інтелектуального капіталу. Інтелектуальний капітал (ІК). Інтелектуальні активи (ІА). Основні інститути права ІВ. Всесвітня організація ІВ (ВОІВ). Об'єкти права ІВ. Інтереси суспільства, пов'язані з використанням ІВ. Система правової охорони ІВ в Україні. Сучасна законодавча база України у сфері ІВ. Конституція України. Кодекси України. Спеціальні закони України. Укази та розпорядження Президента, постанови Кабінету Міністрів України, відомчі підзаконні акти. Державна система правової охорони ІВ. Державна служба інтелектуальної власності України.

Тема 2. Міжнародна система охорони прав інтелектуальної власності

Всесвітня організація інтелектуальної власності. Міжнародні угоди у сфері інтелектуальної власності. Угоди, що встановлюють міжнародну систему охорони. Угоди, що полегшують отримання охорони одночасно в декількох країнах. Угоди, що встановлюють міжнародні класифікації. Мета ВОІВ. Адміністративні органи ВОІВ. Діяльність світової організації торгівлі у сфері ІВ. Коротка характеристика деяких міжнародних угод. Паризька

конвенція про охорону промислової власності. Бернська Конвенція про охорону літературних та художніх творів. Міжнародна конвенція про охорону прав виконавців, виробників фонограм і організацій ефірного мовлення („Римська конвенція“). Інтернет-договори ВОІВ. Договір ВОІВ по виконаннях і фонограмах (Договір ДВФ, WPPT). Договір WCT (ДАП). Мадридська система міжнародної реєстрації товарних знаків. Договір про патентну кооперацію (РСТ – Patent Cooperation Treaty). Міжнародні класифікаційні угоди. Угода щодо торговельних аспектів прав на інтелектуальну власність (TRIPS)

Змістовий модуль 2.

Правова охорона об'єктів права інтелектуальної власності

Тема 3. Правова охорона авторських та суміжних прав

Об'єкти авторського права. Виникнення авторських прав та підстави для охорони. Критерії охорони творів (для захисту прав у суді). Суб'єкти авторського права. Автор твору. Спадкоємці. правонаступники. Організації колективного управління. Особливі випадки авторських прав. Твори, створені у співавторстві. Складені твори. Колективні твори. Службові твори. Активне та пасивне комерційне використання продукту творчої діяльності. Персонажі. Реклама. Фотографії. Твори архітектури. Картографічні твори. Музейні експонати. Здійснення авторського права. Порядок реєстрації авторського права. Винагорода за використання авторського права. Авторський договір. Обмеження авторських прав. Строк дії авторського права. Об'єкти суміжних прав. Виникнення і здійснення суміжних прав. Обмеження майнових прав виконавців, виробників фонограм та відеограм, та організацій мовлення. Строк дії суміжних прав. Управління майновими правами суб'єктів авторського права та суміжних прав. Захист авторського права та суміжних прав. Авторське право та суміжні права в інформаційному суспільстві.

Тема 4. Правова охорона об'єктів патентного права

Об'єкти патентного права. Охоронний документ – патент. Принципи охорони промислової власності. Винахід (корисна модель). Промисловий зразок. Суб'єкти патентного права. Автори (винахідники). Власники патентів. правонаступники. Особи, які не є суб'єктами патентного права, але відіграють важливу роль в набутті правової охорони. Умови надання охорони. Для винаходів і корисних моделей. Для промислових зразків. Обсяг охорони. Територіальні межі. Часові межі. Предметні межі. Отримання (набуття) прав на об'єкти патентного права. Права патентовласника. Обмеження прав патентовласника. Порушення прав патентовласника. Секретні винаходи та корисні моделі. Винаходи в галузі біотехнології. Особливості охорони лікарських засобів.

Topic 5. Security and protection of computer programs

Patents for computer programs. Software components, according to the Model Provisions for the Protection of Software (Software), developed by the WIPO in 1977. Disadvantages of patent protection in relation to software products. Computer program as an object of copyright. Protection of rights to a computer program.

Тема 6. Правова охорона засобів індивідуалізації учасників цивільного обігу, товарів та послуг

Об'єкти засобів індивідуалізації. Комерційне (фірмове) найменування. Найменування юридичної особи і фізичної особи-підприємця. Правила складання найменування юридичної особи. Торговельна марка. Об'єкт торговельної марки. Функції торговельної марки. Сертифікаційний знак. Знаки обслуговування. Колективні товарні знаки. Географічні зазначення. Географічне зазначення походження (ГЗП) та назва місця походження (НМП). Функції НМП. Умови надання охорони. Особливі випадки охорони торговельних марок. Торговельні марки на лікарські препарати. Використання засобів індивідуалізації в Інтернеті. Порядок одержання охоронних документів на засоби індивідуалізації. Права та обов'язки власників свідоцтва на засоби індивідуалізації. Порушення та захист прав власника свідоцтва на засоби індивідуалізації.

Тема 7. Право припинення та правовий захист

Право припинення недобросовісної конкуренції. Правовий захист економічної конкуренції. Правова охорона нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності. Правова охорона компонування інтегральної мікросхеми. Інтегральна мікросхема. Топографія ІМС. Умова охороноздатності топографії ІМС. Суб'єкти права на компонування ІМС. Права правоволодільців компонування ІМС та обмеження прав правоволодільців. Правова охорона комерційної таємниці. Суб'єкти права на комерційну таємницю. Права володільців майнових прав на комерційну таємницю. Ноу-хау. Правова охорона наукових відкриттів. Права авторів відкриття. Правова охорона раціоналізаторських пропозицій. Об'єкт раціоналізаторської пропозиції. Критерії визначення пропозиції раціоналізаторською. Суб'єкти права ІВ на раціоналізаторську пропозицію. Правова охорона селекційних досягнень. Сорт рослин. Порода тварин. Види прав ІВ на селекційні досягнення. Порядок набуття прав ІВ на сорт рослин. Права ІВ на сорт рослин. Майнові права на поширення сорту.

4. Орієнтовна структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усь ого	у тому числі			Усь го	у тому числі		
	л	п	с.р.	го	л	п	с.р.	
Модуль 1.								
Змістовий модуль 1. Система правової охорони інтелектуальної власності								
Тема 1. Поняття про право інтелектуальної власності	12	2	2	8				
Тема 2. Міжнародна система охорони прав інтелектуальної власності	12	2	2	8				
Разом за змістовим модулем 1	24	4	4	16				
Змістовий модуль 2. Правова охорона об'єктів права інтелектуальної власності								
Тема 3. Правова охорона авторських та суміжних прав	24	4	6	14				
Тема 4. Правова охорона об'єктів патентного права	24	4	6	14				
Тема 5. Security and protection of computer programs	14	2	2	10				
Тема 6. Правова охорона засобів індивідуалізації учасників цивільного обігу, товарів та послуг	20	4	4	12				
Тема 7. Право припинення та правовий захист	14	2	2	10				
Разом за змістовим модулем 2	96	16	20	60				
Усього годин	120	20	24	76				

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття про право інтелектуальної власності	2
2	Тема 2. Міжнародна система охорони прав інтелектуальної	2
3	Тема 3. Правова охорона авторських та суміжних прав	6
4	Тема 4. Правова охорона об'єктів патентного права	6
5	Тема 5. Security and protection of computer programs	2
6	Тема 6. Правова охорона засобів індивідуалізації учасників цивільного обігу, товарів та послуг	4
7	Тема 7. Право припинення та правовий захист	2
	Разом	24

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p>Тема 1. Поняття про право інтелектуальної власності</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття інтелектуальної власності 2. Місце та роль інтелектуальної власності у світовому економічному розвитку 3. Основні інститути права ІВ 4. Об'єкти права ІВ 5. Система правової охорони ІВ в Україні 	8
2	<p>Тема 2. Міжнародна система охорони прав інтелектуальної власності</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Всесвітня організація інтелектуальної власності 2. Діяльність світової організації торгівлі у сфері ІВ 3. Коротка характеристика деяких міжнародних угод <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Паризька конвенція про охорону промислової власності 3.2. Бернська Конвенція про охорону літературних та художніх творів 3.3. Міжнародна конвенція про охорону прав виконавців, виробників фонограм і організацій ефірного мовлення („Римська конвенція“) 3.4. Інтернет-договори ВОІВ 3.5. Мадридська система міжнародної реєстрації товарних знаків 3.6. Договір про патентну кооперацію (РСТ – Patent Cooperation Treaty) 3.7. Міжнародні класифікаційні угоди 3.8. Угода щодо торговельних аспектів прав на інтелектуальну власність (TRIPS) 	8
3	<p>Тема 3. Правова охорона авторських та суміжних прав</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Об'єкти авторського права 2. Виникнення авторських прав та підстави для охорони 3. Суб'єкти авторського права 4. Особливі випадки авторських прав 5. Здійснення авторського права 6. Порядок реєстрації авторського права 7. Винагорода за використання авторського права 8. Авторський договір 9. Обмеження авторських прав 10. Строк дії авторського права 11. Об'єкти суміжних прав 12. Виникнення і здійснення суміжних прав 13. Обмеження майнових прав виконавців, виробників фонограм та відеограм, та організацій мовлення 14. Строк дії суміжних прав 15. Управління майновими правами суб'єктів авторського права та суміжних прав 16. Захист авторського права та суміжних прав 17. Авторське право та суміжні права в інформаційному суспільстві 	14
4	<p>Тема 4. Правова охорона об'єктів патентного права</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Об'єкти патентного права 2. Суб'єкти патентного права 3. Умови надання охорони 4. Обсяг охорони 5. Отримання (набуття) прав на об'єкти патентного права 6. Права патентовласника 7. Обмеження прав патентовласника 8. Порушення прав патентовласника 9. Секретні винаходи та корисні моделі 	14

	10. Винаходи в галузі біотехнології 11. Особливості охорони лікарських засобів	
5	Topic 5. Security and protection of computer programs 1. Patents for computer programs 2. Computer program as an object of copyright 3. Protection of rights to a computer program	10
6	Тема 6. Правова охорона засобів індивідуалізації учасників цивільного обігу, товарів та послуг 1. Об'єкти засобів індивідуалізації 2. Умови надання охорони 3. Особливі випадки охорони торговельних марок 4. Порядок одержання охоронних документів на засоби індивідуалізації 5. Права та обов'язки власників свідоцтв на засоби індивідуалізації 6. Порушення та захист прав власника свідоцтва на засоби індивідуалізації	12
7	Тема 7. Право припинення та правовий захист 1. Право припинення недобросовісної конкуренції 2. Правовий захист економічної конкуренції 3. Правова охорона нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності	10
	Разом	76

7. Методи навчання

При вивченні дисципліни «Інтелектуальна власність» використовуються студентоцентрований, проблемно-орієнтований, професійно-орієнтований, комунікативний, міждисциплінарний підходи до навчання.

Тематичні лекції; практичні і семінарські заняття із вирішення професійно-орієнтованих задач; інтерактивні заняття; розв'язання конкретних ситуацій; консультації з викладачами; самонавчання на основі конспектів, посібників та іншої рекомендованої літератури, навчальних мультимедійних матеріалів, через електронне модульне середовище навчального процесу Moodle

8. Методи контролю

Контроль рівня засвоєння студентами матеріалу з курсу «Інтелектуальна власність» проводиться за допомогою поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється оцінюванням кожного лекційного та практичного заняття. Лекційні заняття оцінюються за активну участь у дискусії, ведення конспекту лекції. Практичне заняття оцінюється за рівень підготовки до його проведення, ступеню володіння матеріалом, відповіді на тестові запитання, активність в обговоренні теми. Поточний контроль виконання самостійного завдання здійснюється відповідно до графіку. Модульний контроль проводиться у формі очного та on-line тестування (з використанням системи управління навчанням Moodle).

В основу рейтингового оцінювання знань студента закладена 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати студент за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, підсумкового контролю тощо). Встановлюється, що при вивченні дисципліни до моменту підсумкового контролю (іспиту) студент може набрати максимально 70 балів. На підсумковому контролі (іспит) студент може набрати максимально 30 балів, що в сумі і дає 100 балів.

До іспиту допускається студент, який набрав не менше 36 балів!

Підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі екзамену, результати якого оприлюднюються в журналі академічної групи.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

при формі контролю «екзамен»

Поточний (модульний) контроль							Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				30	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
10	10	10	10	10	10	10		

T1, T2 ... T7 - теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Рекомендована література

Базова:

1. Дахно І., Алієва-Барановська М. Право інтелектуальної власності. : навч. посібник. / За ред. д.е.н., проф. І. І. Дахна. К. : «Центр учбової літератури», 2015. 560 с.
2. Дмитришин В., Березанська В. Інтелектуальна власність на програмне забезпечення в Україні. К. : Вірлен, 2005. 304 с.
3. Дроб'язко В., Дроб'язко Р. Право інтелектуальної власності: навч. посіб. К.: Юрінком. Інтер, 2004. 512 с.
4. Інтелектуальна власність. Закони України. К.: Держ. Департамент інтел. власн. 2007. 410 с.
5. Інтелектуальна власність. Міжнародні договори України. К.: Держ. Департамент інтел. власн. 2007. 404 с.
6. Інтелектуальна власність: Словник- довідник : у 2 томах / ред. О. Д. Святоцький. К. : Видавничий Дім "Ін Юре", 2000. Т. 1. 356 с, Т. 2. 272 с.
7. Каміл Ідріс Інтелектуальна власність потужний інструмент економічного зростання. WIPO Publication № 888: Пер. з англ. / Каміл Ідріс. Укрпатент, 2006. 371 с.
8. Кожушко Р. Інтелектуальна власність: навчальний посібник. К.: КНУТД, 2014. 108 с.
9. Кузнєцов Ю., Косенюк Г., Данильченко Ю. Інтелектуальна власність : навч. посіб. Тернопіль : Екон. думка, 2006. 419 с.
10. Кузнєцов Ю. Патентознавство та авторське право: підручник. К.: ТОВ „Кондор“, 2005. 426 с.
11. Мікульонок І. Інтелектуальна власність [Електронний ресурс] : навч. посіб. 3-тє вид., переробл. і допов. К. : НУТУ «КП», 2012. 238 с.
12. Мікульонок І. Основи інтелектуальної власності: навч. посіб. К.: ІВЦ "Видавництво

"Політехніка", Ліра-К., 2010. 232 с.

13. Харитонов О., Харитонов Є., Ківалова Т., Дмитришин В., Кулініч О., Романадзе Л. та ін. Право інтелектуальної власності: підручник. К.: «Юрінком Інтер», 2015. 544 с.

14. Ходаківський Є. Інтелектуальна власність: економічно-правові аспекти. навч. посіб. К.: «Центр учбової літератури», 2014. 276 с.

Допоміжна:

1. Горнісевич А. Територія України як простір вичерпання національних прав на знаки для товарів і послуг. *Інтелектуальна власність*. 2016. № 11.
2. Андрощук Г.А. Найпотужніші бренди світу. *Інтелектуальна власність*. 2008. № 12. С. 19 - 31.
3. Аорян А. Географічні зазначення: Que prodest (Ч. I) *Інтелектуальна власність*. 2007. № 10. С. 56 - 62 (Ч. II). *Інтелектуальна власність*. 2007. № 11. С. 25 - 30.
4. Берестовська А. Особливості співвідношення правової охорони промислових зразків і торговельних марок. *Інтелектуальна власність*. 2013. № 4.
5. Бованенко О. Переваги використання Мадридської системи для реєстрації знаків для товарів і послуг за кордоном. *Інтелектуальна власність*. 2015. № 2.
6. Бутнік-Сіверський О. Інтелектуальна власність за рахунок держбюджету. *Інтелектуальна власність*. 2014. № 7.
7. Васьковська Т. Історія упаковки та її сучасна охорона як об'єкта інтелектуальної власності. *Інтелектуальна власність*. 2011. № 1.
8. Вахонєва Т. Поняття та види договорів про створення й передачу об'єктів авторського права. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2016. № 2 (88).
9. Дробна Г. Особливості подання заявок на реєстрацію торговельних марок. *Інтелектуальна власність*. 2014. № 11.
10. Єрофеев А. Незаконне використання патенту — привід для патентного рейдерства. *Інтелектуальна власність*. 2014. № 2.
11. Зінич Л. Деякі аспекти участі держави в договірних відносинах щодо використання об'єктів промислової власності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2016. № 2 (88).
12. Коваленко Т. Торговельна марка та авторське право. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2016. № 5 (91).
13. Коваленко Т. Управління авторськими та суміжними правами. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2015. № 3 (83).
14. Коваль І. Законодавче регулювання договірних відносин у сфері інтелектуальної власності: стан і напрями розвитку. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2015. № 3 (83).
15. Колосов О. Про внесення промислових зразків до митного реєстру об'єктів права ІВ. *Інтелектуальна власність*. 2014. № 4.
16. Куліков О. Дослідження окремих питань приватного копіювання творів : міжнародний та національний аспект. *Інтелектуальна власність*. 2007. № 10. С.19 - 24.
17. Куцевич В. „Ноу-хау“. *Інтелектуальна власність*. 2005. № 4. С. 32 - 38.
18. Работягова Л. Винахід і корисна модель як об'єкти договірного регулювання. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2016. № 2 (88).
19. Сенчук В. Актуальність охорони назв держав. *Інтелектуальна власність*. 2014. № 6.
20. Сенчук В. До питання про охорону офіційних назв держав від недоброчесного використання. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2016. № 6 (92).
21. Трофименко М. Довгоочікувані законодавчі новели в регулюванні договорів комерційної концесії. *Інтелектуальна власність*. 2015. № 1.
22. Цибенко Л., Шатова І. Суспільне надбання в знаках для товарів і послуг. *Інтелектуальна власність*. 2014. № 8.
23. Цибенко Л. Про реформування чинного законодавства у сфері захисту прав на промислові зразки. *Інтелектуальна власність*. 2014. № 8.
24. Шуба І. Проблема комерціалізації інноваційних розробок в Україні. *Інтелектуальна власність*. 2014. № 9.
25. Якубівський І. Часткове передання майнових прав інтелектуальної власності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2016. № 1 (87).

11. Інформаційні ресурси

1. Господарський кодекс України : Кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV : станом на 15 серп. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 15.08.2022).
2. Законодавча база Верховної Ради України URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>
3. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Освітній портал URL: <http://www.osvita.org.ua/>
5. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-ХІІ : станом на 15 серп. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text> (дата звернення: 15.08.2022).
6. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення охорони і захисту прав на торговельні марки і промислові зразки та боротьби з патентними зловживаннями : Закон України від 21.07.2020 р. № 815-ІХ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/815-20#Text> (дата звернення: 15.08.2022).
7. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформи патентного законодавства : Закон України від 21.07.2020 р. № 816-ІХ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/816-20#Text> (дата звернення: 15.08.2022).
8. Про внесення змін до Порядку реєстрації у митному реєстрі об'єктів права інтелектуальної власності, які охороняються відповідно до закону : Наказ М-ва фінансів України від 09.06.2020 р. № 282. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0548-20#Text> (дата звернення: 15.08.2022).
9. Про затвердження Положення про організаційно-технічну модель кіберзахисту : Постанова Каб. Міністрів України від 29.12.2021 р. № 1426. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1426-2021-п#Text> (дата звернення: 15.08.2022).
10. Про захист інтересів осіб у сфері інтелектуальної власності під час дії воєнного стану, введеного у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації проти України : Закон України від 01.04.2022 р. № 2174-ІХ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2174-20#Text> (дата звернення: 15.08.2022)..
11. Про насіння і садивний матеріал : Закон України від 26.12.2002 р. № 411-ІV : станом на 16 жовт. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/411-15#Text> (дата звернення: 15.08.2022).
12. Про охорону прав на промислові зразки : Закон України від 15 грудня 1993 р. No 3688-ХІІ : станом на 15 серп. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12> (дата звернення: 15.08.2022)
13. Про охорону прав на сорти рослин : Закон України від 21.04.1993 р. № 3116-ХІІ : станом на 16 жовт. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3116-12#Text> (дата звернення: 15.08.2022).
14. Про телебачення і радіомовлення : Закон України від 21.12.1993 р. № 3759-ХІІ : станом на 15 серп. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3759-12#Text> (дата звернення: 15.08.2022).
15. «Теорія і практика інтелектуальної власності» науково-практичний журнал URL: <http://www.inprojournal.org/uk/golovna/> (дата звернення: 15.08.2022).
16. Український інститут науково-технічної та економічної інформації URL:<http://www.uintai.kiev.ua/>.
17. Цивільний кодекс України : Кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-ІV : станом на 15 серп. 2022 р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 15.08.2022).

12.Зміни у робочій програмі на 2022 рік.

Дисципліна «Інтелектуальна власність» викладається вперше.